

СТЕПАНЮК
Виктория Александровна

**ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ
ЭНАНТИОСЕМИИ В КИТАЙСКОМ ЛОГОГРАФИЧЕСКОМ ПИСЬМЕ**

Магистерская диссертация
специальность 1-23 81 07 Востоковедение

Научный руководитель:
доктор филологических наук,
профессор А.Н. Гордей

Допущена к защите

“05” 06 2023 г.

Зав. кафедрой востоковедения

кандидат исторических наук, доцент

В.Р. Боровой

Минск, 2023

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

ЭНАНТИОСЕМИЯ, РЕКУРСИВНЫЙ АНАЛИЗ, КОМБИНАТОРНАЯ СЕМАНТИКА, КИТАЙСКИЙ ЯЗЫК, ПРИНЦИП ЭКОНОМИИ В ЯЗЫКЕ, КОНВЕРСИЯ, АКТУАЛИЗАТОР, МОДИФИКАТОР, РОЛЕВАЯ СТРУКТУРА СОБЫТИЯ

Объект: внутренняя форма китайских номинативных единиц, относящихся к категории энантиосемии.

Предмет: пути и причины возникновения энантиосемии и её функционирование в современном языке.

Цель исследования – объяснить явление энантиосемии посредством применения метода рекурсивной реконструкции в соответствии с принципом экономии говорящим времени и мускульной энергии и универсальными принципами порождения языковых единиц.

Положения, выносимые на защиту:

1. Основной причиной энантиосемии китайской логограммы являются эллипсисы в её структуре, что приводит к затемнению внутренней формы и создаёт предпосылки для развития энантиосемичной периферии.

2. В диахронии развитие энантиосемичной семантики представляет собой неравномерный процесс, который в некоторых случаях сопровождается изменением структуры знака. В синхронии слова с энантиосемичной семантикой часто неравнозначны с точки зрения стилистики и частотности употребления, одно из значений часто маркируется как устаревшее или диалектное.

3. Основанием для поиска потенциально энантиосемичных логограмм является наличие в их структуре нескольких вариантов изображения рук: 手 (扌), 又, 爪 (㇀), 共, 升, 寸; несколько вариантов изображения человека: 人 (亻), 夫, 丈, 大, 𠤎; сочетания элементов описанных групп между собой, что связано с участием в ситуации как минимум двух живых индивидов.

Актуальность исследования связана с возможностью использования положений комбинаторной семантики в анализе такой семантической категории, как энантиосемия. В работе впервые к категории энантиосемии применяется теория ядра и периферии К. Пайка [66], а также научные достижения Я. Розвадовского [67], В.В. Мартынова [26; 27; 28] и А.Н. Гордея [8; 9; 10; 11; 12] в области семантического порождения знаков через рекомбинацию бинарных структур. Работа позволяет по-новому взглянуть на проблему происхождения и определения свойств энантиосемии, а также может быть полезна для лингвистов, занимающихся исследованием семантики

восточных и западных языков. Методика рекурсивного анализа может быть использована в этимологическом анализе.

Структура магистерской диссертации: диссертация состоит из перечня условных обозначений, введения, двух глав, заключения и библиографического списка. Объём работы составляет 64 страницы, список использованных источников включает 78 наименований.

Автор подтверждает достоверность материалов и результатов магистерской диссертации, а также самостоятельность её выполнения.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТЕРЫСТЫКА РАБОТЫ

ЭНАНТЫАСЕМІЯ, РЭКУРСІЎНЫ АНАЛІЗ, КАМБІНАТАРНАЯ СЕМАНТЫКА, КІТАЙСКАЯ МОВА, ПРЫНЦЫП ЭКАНОМІЇ Ў МОВЕ, КАНВЕРСІЯ, АКТУАЛІЗАТАР, МАДЫФІКАТАР, РАЛЕВАЯ СТРУКТУРА ПАДЗЕІ

Аб'ект: унутраная форма кітайскіх намінатыўных адзінак, якія адносяцца да катэгорыі энантыасеміі.

Прадмет: шляхі і прычыны ўзнікнення энантыасеміі і яе функцыянаванне ў сучаснай мове.

Мэта даследавання: растлумачыць з'яву энантыасеміі з дапамогай прымянення метаду рэкурсіўнай рэканструкцыі ў адпаведнасці з прынцыпам эканоміі гаворачым часу і мускульнай энергіі і ўніверсальнымі прынцыпамі параджэння моўных адзінак.

Палажэнні, якія выносяцца на абарону:

1. Асноўнай прычынай энантыасеміі кітайскай лагаграмы з'яўляюцца эліпсісы ў яе структуры, што прыводзіць да зацяжнення ўнутранай формы і стварае перадумовы для развіцця энантыасемічнай перыферыі.

2. У дыяхраніі развіццё энантыасемічнай семантыкі ўяўляе сабой нераўнамерны працэс, які ў некаторых выпадках суправаджаецца змяненнем структуры знака. У сінхраніі словы з энантыасемічнай семантыкай часта нераўназначныя з пункту гледжання стылістыкі і частотнасці ўжывання, адно са значэнняў часта маркіруецца як састарэлае або дыялектнае.

3. Падставай для пошуку патэнцыйна энантыасемічных лагаграм з'яўляецца наяўнасць у іх структуры некалькіх варыянтаў выявы рук: 手 (扌), 又, 爪 (𠂇), 共, 升, 寸; некалькіх варыянтаў выявы чалавека: 人 (亻), 夫, 丈, 大, 𠤎; спалучэння элементаў апісаных груп паміж сабой, што звязана з удзелам у сітуацыі як мінімум двух жывых індывідаў.

Актуальнасць даследавання звязана з магчымасцю выкарыстання палажэнняў камбінатарнай семантыкі ў аналізе такой семантычнай катэгорыі, як энантыасемія. У рабоце ўпершыню да катэгорыі энантыасеміі прымяняецца тэорыя ядра і перыферыі К. Пайка [66], а таксама навуковыя дасягненні Я. Развадоўскага [67], В.У. Мартынава [26; 27; 28] і А.М. Гардзея [8; 9; 10; 11; 12] у галіне семантычнага спараджэння знакаў праз рэкамбінацыю бінарных структур. Работа дазваляе па-новаму зірнуць на праблему паходжання і вызначэння ўласцівасцяў энантыасеміі, а таксама можа быць карысная для лінгвістаў, якія займаюцца даследаваннем семантыкі ўсходніх і заходніх моў. Методыка рэкурсіўнага аналізу можа быць скарыстана ў этымалагічным аналізе.

Структура магістарскай дысертацыі: дысертацыя складаецца з пераліку ўмоўных абазначэнняў, уводзін, дзвюх глаў, заключэння і бібліяграфічнага спісу. Аб'ём работы складае 64 старонкі, спіс выкарыстаных крыніц змяшчае 78 найменняў.

Аўтар пацвярджае пэўнасць матэрыялаў і вынікаў магістарскай дысертацыі, а таксама самастойнасць яе выканання.

GENERAL DESCRIPTION OF THE WORK

ENANTIOSEMY, RECURSIVE ANALYSIS, COMBINATORIAL SEMANTICS, CHINESE LANGUAGE, ECONOMY PRINCIPLE IN LANGUAGE, CONVERSION, ACTUALIZER, MODIFIER, ROLE STRUCTURE OF AN EVENT

Object: the inner form of Chinese nominative units belonging to the category of enantiosemy.

Subject: ways and causes of enantiosemy and its functioning in the modern language.

Objective: to explain the phenomenon of enantiosemy by applying the method of recursive reconstruction in accordance with the principle of economy of speaker's time and muscle energy and the universal principles of the generation of language units.

Provisions for defense:

1. The main reason for the enantiosemy of the Chinese logogram is ellipses in its structure, which leads to a darkening of the internal form and creates preconditions for the development of enantiosemic periphery.

2. In diachrony, the development of enantiosemic semantics is an uneven process, which in some cases is accompanied by a change in the structure of the sign. In synchrony, words with enantiosemic semantics are often unequal in terms of style and frequency of use, one of the meanings is often marked as obsolete or dialectal.

3. The basis for the search for potentially enantiosemic logograms is the presence in their structure of several variants of the image of hands: 手 (扌), 又, 爪 (𠂇), 共, 井, 寸; several options for depicting a person: 人 (亻), 夫, 丈, 大, 𠤎; combinations of elements of the described groups among themselves, which is associated with the participation in the situation of at least two living individuals.

4. The non-sign means of disambiguating the enantiosemic logograms of the Chinese language include a clear context, the prevalence of binomial words in the language, and the use of syntax alphabetic characters. Structural changes can also take place inside the sign, due to which a new sign is formed, behind which one of the opposite meanings is fixed.

The relevance of the study is related to the possibility of using the provisions of combinatorial semantics in the analysis of such a semantic category as enantiosemy. The thesis for the first time applies to the category of enantiosemy such theories as the theory of the core and periphery by K. Paik [66], as well as the scientific discoveries of J. Rozvadovsky [67], V.V. Martynov [26; 27; 28] and A.N. Gordej [8; 9; 10; 11; 12] in the sphere of the semantic generation of signs through the recombination of binary structures. The work allows a different look at

Western languages. The technique of reconstruction is by analysis.

The structure of the master's thesis: the thesis consists of a list of symbols, an introduction, two chapters, a conclusion and a bibliography. The volume of the thesis is 64 pages, the list of sources used includes 78 items.

The author confirms the authenticity of the materials and results of the thesis, as well as the independence of its implementation.